

РЕАЛІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ПРОЄКТІВ У НАУКОВІЙ ТА НАВЧАЛЬНІЙ ПРАКТИЦІ З БІОЛОГІЇ ТА ХІМІЇ В 6 КЛАСІ НУШ

Ребрик Т. О., учитель біології, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист

Науковий ліцей № 3 Полтавської міської ради

Сьогодення української освіти – це вимушений етап змішаного та дистанційного навчання. Чи допоможуть наразі використання певних технологій у забезпеченні самореалізації дітей у майбутньому? Стереотип навчання: учитель усе повинен пояснити і покласти знання до рота з будь-якими технологіями не дасть освітнього ефекту. Навчитися ставити чітку власну мету, планувати своє навчання, підтримувати позитивний життєвий тонус, підключати уяву та творчість, досліджувати та робити власні відкриття – саме на ці креативні навички потрібно акцентувати увагу навчальних стратегій, які спонукають учнів вчитися. Залучення ліцеїстів до діяльності, впродовж якої вони формують свої наукові інтереси, ми здійснюємо в ході наукової та навчальної практики, яка передбачає занурення в цікавий пошуковий процес та створення сприятливих умов для розвитку творчих здібностей і мотивації учнів [1].

Навчальна та наукова практика є обов'язковим видом навчальної діяльності у Науковому ліцеї. Для учнів 6 класу НУШ вона здійснювалася впродовж тижня у співпраці учителів біології, хімії з викладачами Полтавського державного педагогічного університету, Полтавського державного аграрного університету та керівниками гуртків Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді. Відповідно до обраної теми навчальної та наукової практики «Аптека під ногами» були підготовлені програма, календарне планування, поставлені певні цілі та сплановані перспективні залучення ліцеїстів до написання наукових статей різноманітних конференцій та участі у інтелектуальних конкурсах.

Для стимуляції власної активності дітей, концентрації їх інтересів та потреб до самореалізації та саморозвитку був обраний за основу метод проєктної діяльності учнів, бо саме таке навчання передбачало співпрацю усіх учасників нашої групи для досягнення конкретного результату за тижневий період наукової та навчальної практики. Метод проєктів шляхом пошуку та застосування знань допоміг учням вирішувати дослідницькі, інформаційні, практичні завдання. Наукова робота учнів під час виконання проєкту була насичена потоком значного об'єму інформації, яку діти отримали як шляхом власних пошуків так і в результаті їх активного залучення до виконання чисельних практичних робіт у Науковому ліцеї № 3 та закладах вищої освіти. Одна із основних функцій, яку відіграв метод проєктної діяльності полягала у розвитку вмінь подальшої обробки, розуміння та представлення отриманої інформації членами проєктних груп [2].

За видом основної діяльності учнями були реалізовані міждисциплінарні інформаційні та дослідницькі проєкти в рамках предметів біології та хімії з тем: «Аптека на столі», «Букет здоров'я», «Лікарське рослинництво: від досвіду минулого до новітніх технологій», «Віртуальна ділянка лікарських рослин».

Зосереджуючи увагу на теоретичних аспектах про біорізноманіття лікарських рослин, їх впливі на організм людини, використанні у народній та офіційній медицині одночасно із практикою вивчення колекцій живих та гербарних зразків «Ботанічного саду» ПДПУ, культур лабораторії закритого ґрунту ПДАУ, зборів сухих лікарських рослин для фіточаїв еколого-натуралістичного центру наша класна кімната та лабораторії стали навчальним середовищем, де учні, вчителі, викладачі разом взяли участь у моделюванні та проведенні досліджень, формуванні та обговоренні гіпотез, що підтверджувалися доказами та міркуваннями. Тобто навчання відбувалося методом наукового пізнання ненав'язливо, природним шляхом, адже ціллю наукової та навчальної практики було не вивчити, а виконати завдання, отримати результат і саме це мотивувало учнів до роботи.

Підводячи підсумок діяльності учнів за період наукової та навчальної практики ми пересвідчилися, що саме виконання ними наукових проєктів сприяло розширенню та поглибленню знань про біорізноманіття лікарських рослин, вміння визначити місця їх зростання в природних та антропогенно-змінених екосистемах України, досліджувати їх властивості та лікувальний вплив на організм людини.

Метод проєктів дозволив індивідуалізувати навчальний процес, дав можливість шестикласникам проявити самостійність, забезпечив стійкий інтерес до вивчення предметів біології та хімії, які будуть розглядатися за програмою Нової української школи у наступному навчальному році [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «Сучасна школа — це коли щодня вчать не тільки учні, а й вчителі», — Андреас Шляйхер. URL:
<https://osvitoria.media/experience/suchasna-shkola-tse-koly-shhodnya-vchatsya-netilky-uchni-a-j-vchyteli-andreas-shlyajher/>
2. Кішан Н. Проєктна діяльність у Новій українській школі. Педагогічний вісник Поділля № 1. 2022
3. МОН України. Модельні навчальні програми для 5-9 класів НУШ. Природнича освітня галузь. Біологія. Хімія. URL:
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>